

ปอเนาะปือเนดาโย

สมเจตน์ นาคเสวี

ที่ตั้ง บ้านปือเนดาโย ตำบลสะเนอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ผู้บุกเบิก เชีคมุสตอฟา บินมุฮัมหมัด

ผู้ก่อตั้ง เชีคมุฮัมหมัดเซ็น บินมุสตอฟา, เชีคอับดุลกาเดร์ บินมุสตอฟา

ปีที่ก่อตั้ง สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตรงกับ สุลต่านตัวนสุหลง เจ้าเมืองปัตตานี (ค.ศ. 1808-1817)

ความสำคัญ ปือเนดาโยเป็นปอเนาะประจำราชสำนักปัตตานี เป็นแหล่งผลิตอุละมาอูที่มีชื่อเสียงมากมาย ผู้บุกเบิกคือ เชีคมุสตอฟา บินมุฮัมหมัด หรือที่รู้จักในนาม "วันปา" มีประวัติบอกเล่าสืบต่อกันมาว่าท่านเป็นผู้พบปรากฏการณ์ "โลลาตุ้ลกออ์ดร์" โดยมีผู้บันทึกเหตุการณ์ครั้งนั้นไว้ว่า

"คืนหนึ่งของเดือนรอมฎอน มีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้นกับโต๊ะวันปา ขณะที่ท่านตื่นนอนกลางดึกเดินลงจากบ้านไปยังบ่อน้ำเพื่ออาบน้ำละหมาดตะฮัตยุด เขาเห็นต้นไม้กำลังโน้มลงเหมือนกับการสูดน้ำในปอเอ่อสูงขึ้นจนสิ้นปอ เขาเข้าใจว่านั่นคือปรากฏการณ์ของโลลาตุ้ลกออ์ดร์แล้วเขาได้วิ่งวอนต่อเอกองคัลลอฮ์ขอให้บรรดาลูกหลานและผู้สืบตระกูลเป็นอุละมาอูตราบจนถึงวันก็ยามัต"

เชีคมุสตอฟา มีบุตร 4 คน

1. เชีคมุฮัมหมัดเซ็น บินมุสตอฟา อัลฟาฏอนี (สอนที่เมกกะ)
2. เชีคอับดุลกาเดร์ บินมุสตอฟา อัลฟาฏอนี (สอนที่เมกกะ)

3. เชีคอับดุลลาติฟ บินมุสตอฟาอัลฟาฏอนี (สอนที่ท่าอิฐ)

4. เชีคดาวูด บินมุสตอฟา อัลฟาฏอนี (สอนที่เมกกะ)

หลานที่มีชื่อเสียง

1. เชีคอะหมัด บินมุฮัมหมัดเซ็น บินมุสตอฟา อัลฟาฏอนี

2. เชีคอีสมาเอ บินอับดุลกาเดร์ บินมุสตอฟา อัลฟาฏอนี

3. อัล-ฮัจญ์อิบรอฮีม บิน อับดุลกาเดร์ บินมุสตอฟา อัลฟาฏอนี

สภาพปัจจุบัน ปือเนดาโยไม่มีร่องรอยของความเป็นปอเนาะหลงเหลืออยู่เลย ปัจจุบันเป็นเพียงหมู่บ้านเล็กๆ อยู่ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีเพียงบ่อน้ำและกุโบร์ของท่านเชีคมุสตอฟาหรือ "วันปา" ที่ชาวบ้านเล่าขานสืบต่อกันมาตราบเท่าทุกวันนี้

บ้านสะเนอ

บ้านสะเนอในอดีตคือ หมู่บ้านสะเนอยานยาจ เป็นหมู่บ้านที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของปัตตานี ซึ่งไม่ค่อยมีผู้คนรู้จักมากนัก ปัจจุบันหมู่บ้านนี้อยู่ในเขตอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 15 กิโลเมตร มีผู้บันทึกเกี่ยวกับหมู่บ้านนี้ไว้ว่า

"สะเนอยานยาจ เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่มีแม่ทัพวันปา (เชีควันมุสตอฟา บินมุฮัมหมัด) เป็นผู้นำตั้งสะเนอ ไปปลูกเป็นทิวแถวงามตา รอบ ๆ หมู่บ้าน สะเนอยานยาจ เป็นแหล่งผลิตอุละมาอูชั้นนำมากมาย"

<p>มีอาทิ</p> <p>อุละมาอ์ที่มีชื่อเสียงของหมู่บ้านสะหนอยานยาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เชควันมุสตอฟา บินมุฮัมหมัด ผู้บุกเบิก ปอเนาะบือแนดาโย 2. เชคมุฮัมหมัดเซ็น บินมุสตอฟา สอนศาสนา ที่นครเมกกะ 3. เชค अबดุลกอเดร์ บินมุสตอฟา (ฉายา "โต๊ะบือแนดาโย") 4. เชค अबดุลลาตีฟ บินมุสตอฟา สอนศาสนา 	<p>ที่ท่าอิฐ</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. เชคดาอูด บินมุสตอฟา สอนศาสนาที่ นครเมกกะ (ฉายา "ปะจูดาด") 6. เชคอะหมัด บิน มุฮัมหมัดเซ็น อุละมาอ์และ นักเขียนตำรา ณ นครเมกกะ 7. เชคอิสมาอิล บิน अबดุลกาเดร์ สอนศาสนา ที่นครเมกกะ (ฉายา "ปะดอแอ") 8. อัล ฮัจญี อิบราฮิม บิน अबดุลกาเดร์ ผู้ก่อตั้ง ปอเนาะกาเยาะมาตี รัฐเคดาห์ มาเลเซีย
--	--

อ้างอิง

PERAYOT RAHIMMULA. 1992. THE PATANI FATĀWĀ : A CASE STUDY OF THE KITĀB AL-FATĀWĀ AL-FATĀNIYAH OF SHAYKH AHMAD BIN MUḤAMMAD ZAIN BIN MUṢṬAFA AL-FATĀNI, Ph.D. Thesis, the University of Kent at Canterbury.

สุสานเชื้คมุสตอฟา บินมุฮัมหมัดเชื้คมุสตอฟา บินมุฮัมหมัด
ผู้บุกเบิกปอเนาะบือแนดาเยอ

บ้านสะนอยานยาวู

บ่อน้ำไลลาตุ้ลกอด้ร
ปอเนาะบือแนดายอ